

Съдия № 1 на Испания: Престъпността се бори и побеждава само чрез закона

23 май 2009 13:23 / обновена на 23 май 2009 | Богдана Лазарова |

© снимка: БГНЕС

Най-известният и най-охраняван магистрат в Испания, съдия Хавиер Гомес Бермудес даде специално интервю за Дарик радио. Той пристигна в България по покана на клуб "Журналисти срещу корупцията" за участие в семинар на клуба и за премиерата на филма "Испания - съдебен модел, добри практики" на председателя на клуба Ренета Николова. С безпрецедентни мерки за сигурност бе охраняван от барети съдия Бермудес през цялото време на престоя си тук.

Съдия Хавиер Гомес Бермудес, наричан съдия №1 на Испания, е председател на Наказателното отделение на Националния съд на Испания за дела за организирана престъпност, тероризъм и пране на пари. Хавиер Бермудес е съдия по мегаделото за най-тежкото престъпление в историята на съвременна Европа - атентата на мадридската гара Аточа на 11 март 2004 г. Терористичният акт, дело на ислямската

групировка "Джихад", отне живота на 192 души, а ранените бяха близо 2000.

Г-н Бермудес, Вие сте за първи път в България, идването Ви е свързано със семинар на Клуб „Журналисти срещу корупцията“ и премиерата на филма „Испания - съдебен модел, добри практики“. Каква полза ще има за българската съдебна система опитът на испанския правосъден модел?

За семинара могат да се кажат много неща, но на първо място бих искал да подчертая, че той събира във себе си две основни линии. Първата е че показва как медиите могат да работят добре в една демократична държава. Ние много се радваме че виждаме как Клуб „Журналисти срещу корупцията“ работят много активно и сътрудничат много активно с българската правосъдна система. Ние идваме, разбира се, за да предадем испанския опит относно съдебната система, но също така и да се поучим от българския опит и българската съдебна система.

Вчера имах честта да разговарям с двама български висши магистрати -зам. главния прокурор Галина Тонева и заместник-председателя на Върховния касационен съд Гроздан Илиев, и съм благодарен, че ми разясниха някои неясноти, които имах за функционирането на съдебната система в България. И съм силно впечатлен от невероятния напредък, който е осъществен в тази сфера в България през последните 10-12 години. Има елементи като двуинстанционното съдебно производство, от което ние бихме искали да почерпим опит и да го приложим в Испания. Това, с което ние можем да сме полезни и да помогнем, е нашият опит от историческа гледна точка. Разбира се, ние преди България влязохме в Европейския съюз и преди вас сме се сблъскали със същите проблеми, които сега вие срещате - измами с европейски фондове и прочее. Затова мисля, че ще бъде много полезно тези дни на семинара да коментираме всички преимущества, всички недостатъци и всички проблеми, пред които сме изправени. Това, което за вас, слава Богу, не представлява интерес за момента, е проблемът с тероризма. Вие нямате такъв проблем. Това е темата, по която аз ще говоря на българските колеги. Но от клуб „Журналисти срещу корупцията“ сметнаха, и аз съм на същото мнение, че е добре да се говори на тази тема, така че да изпреварим събитията от законова гледна точка. Може да се каже, че Испания вече повече от век се сблъсква с тероризма под всякаква форма и имаме доста голям опит как може да се разреши този сериозен проблем.

А каква е ролята на медиите в борбата с корупцията и тероризма?

Медиите имат много важна роля в борбата с корупцията, защото корупцията е женена за властта. И единственото противодействие в една демократична държава е мнението на гражданина - на този, който

гласува. А пък влиянието на медиите за формирането на това обществено мнение е основно. В Испания всички големи случаи на корупция, които са били разрешени, идват именно от медиите.

Г-н Бермудес, как протичат делата за организирана престъпност, пране на пари и тероризъм в Националната аудиенция на Испания, какви са особеностите на този тип дела?

В Испания тероризмът е много тежко престъпление, много тежка криминална дейност. В същото време това престъпление терористичното си остава престъпление, тоест, процедурата си остава същата, каквато ще бъде за една дребна кражба например. Може да се каже, че в Испания не съществуват специални закони, насочени срещу тероризма. Преди имаше специални закони, но в днешно време - не. Има отделни нюанси, но те са към законите за организираната престъпност. Това, което е особено и единствено в Испания се среща, е фактът, че съдът, който аз представлявам - Националната аудиенция, е единственият съд, който се занимава с този род дела - за тероризъм, организирана престъпност и пране на пари. В Националната аудиенция сме просто съдии - всеки съдия може да заеме нашето място, нямаме специална подготовка или образование.

Кои са най-тежките дела за тероризъм, които сте гледал? Свързваме Ви най-вече процеса за атентата на мадридската гара на 11 март 2004 г. Как се справихте с 29 обвиняеми, 87 адвоката и толкова много свидетели от различни страни?

Да, може да се каже, че това е едно от най-тежките и най-важните дела. Това е, както знаете, най-тежкият, най-сериозният атентат, терористичен акт, извършван на територията на Европа. Но освен този случай, ние всяка седмица разглеждаме дела, свързани с терористични актове. В Испания терористите са убивали полицаи, политици, съдии, лекари. Например, имаше случай на убит лекар просто защото него са го принуждавали да спаси от гладна смърт терористи. Преди години група арестувани терористи обявяват гладна стачка, отказват да се хранят. Съдът е наредил те насилствено да бъдат хранени. Това е правил лекар от град Сарагоса, тъй като в този град е бил и затворът. Този лекар е трябвало да слага сондите и системите на затворниците, за да ги храни. И след това други терористи от същата групировка го убиват. Този случай именно отразява низостта на тероризма, защото един лекар спасява живота им, а неговият живот е отнет именно поради това.

Какво точно Ви впечатли в българската съдебна система, което смятате да приложите и в Испания, и какви препоръки бихте дал на нашата съдебна система, за да функционира тя по-бързо и ефективно?

Относно препоръките, аз не съм подготвен, защото не познавам в дълбочина системата и не съм готов да давам съвети. Бих могъл да кажа, но не само към българската съдебна система, а към целия демократичен свят, че престъпността се бори и побеждава само и единствено чрез закона. Всяко изкушение, така да кажем, да се борим с престъпността с нещо различно от закона, води до нова престъпност и нови проблеми. От 1996 г., тоест от 10-12 години, тук, в България, е имало много важни реформи в съдебната система, които, макар и да не работят все още на 100%, те са много важни. Преди 3 години, както знаете, се промениха Наказателният кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс. И макар моите български колеги да ми казаха, че е необходимо да се внесат леки изменения, особено такива, които да отклонят ненужните дела от Върховния касационен съд, доколкото разбирам, освен тези дребни промени, законът е достатъчно добър. И мисля, че това трябва да се проучи, защото в Испания ние сме точно на такъв кръстопът - в момента взимаме решения за подобряване на нашата съдебна система. Това е едно от чудесата на обединена Европа - ние да започнем да обменяме положителното и да оставим настрана отрицателното.

Политическата воля ли е най-важното за промяната на съдебната система или е необходимо нещо друго?

Без съмнение, политическата воля е от огромно значение. Но също така е важно да няма съпротива от страна на съдиите и прокурорите, те да бъдат отворени към промените. Независимо, че могат да имат известни критики, но тези критики трябва да бъдат насочени към подобряване на работата, а не да се запазва старото положение. Но това се случва навсякъде, в целия свят. Ние, съдиите, винаги сме склонни да казваме: „нека не се променя сегашното положение“. Но, разбира се, светът се променя, и ние трябва да се променяме с него. Например, не можем да продължаваме да пишем само с молив, когато доказателствата вече започват да идват не в кашони, а по дигитален път. Самите присъди няма да се пишат както преди. Нито пък трябва на гражданина да му се отказват негови права, които в известен смисъл и по известни причини са ни неудобни. Най-важното е да не се стига до неподчинение на държавата, законът трябва винаги да се спазва. Ние

казваме в Испания: съдиите трябва да спазват и да прилагат закона, независимо дали това им харесва. Господ да ни е на помощ от съвестта на съдиите! Когато говорим за брак, за аборт, за икономически въпроси, съдията трябва да съди според убежденията на хората. А пък съзнанието и убежденията на народа в една демократична държава - това трябва да е законът! Лесно е!